

PROTOKÓŁ

7. posiedzenia (on-line) Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku Uniwersytetu Warszawskiego (z zastosowaniem narzędzi komunikacji elektronicznej opartej o wykorzystanie uniwersyteckiego systemu do głosowania Ankieter)

z dnia 10 grudnia 2021 roku

W dniu 2 grudnia 2021 roku, przesłane zostało do wszystkich Członków RND NoZiŚ zaproszenie z porządkiem obrad i materiałami związanymi z planowanymi punktami porządku obrad, materiały przesłano jeszcze 6 i 9 grudnia 2021 r.

W dniu 9 grudnia 2021 roku do wszystkich zainteresowanych przesłany został link do spotkania w *Google meet*: <https://meet.google.com/ytz-xmtg-xjo>.

Przewodniczący Rady dr hab. Marcin Szymanek, prof. ucz. rozpoczął posiedzenie Rady sprawdzając listę obecności. Każdy z obecnych zgłaszał swoją obecność ustnym potwierdzeniem, większość przy włączonych kamerach.

I. Przyjęcie porządku obrad

Przewodniczący Rady poprosił o zatwierdzenie porządku obrad, pytając jednocześnie o ewentualne uwagi. Uwag nie zgłoszono, wobec powyższego zarządził głosowanie.

Porządek obrad 7. posiedzenia Rady:

1. Przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu z 6. posiedzenia RND NoZiŚ z dnia 29 października 2021 r.
3. Sprawa zmiany uchwały nr 27 Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Komisji Habilitacyjnej, w postępowaniu, w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Claudio Berto, w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.
4. Sprawa powołania przedstawiciela Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku do stałej Komisji ICM ds. zatrudnień na stanowiskach nauczycieli akademickich.
5. Sprawa sformułowania wytycznych w przedmiocie liczby, zakresu i formy egzaminów z dyscypliny naukowej w postępowaniach, w sprawie nadania stopnia doktora w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.
6. Komunikaty i wolne wnioski.

Wyniki głosowania: uprawnione do głosowania były 33 osoby, w głosowaniu wzięło udział 28 osób, za - 28, przeciw - 0, wstrzymujących się - 0 .
Powyższy porządek obrad został przyjęty.

II. Przyjęcie protokołu z 6. posiedzenia RND NoZiŚ II kadencji.

Przewodniczący Rady zapytał o uwagi do protokołu. Uwag nie zgłoszono, wobec powyższego zarządził głosowanie.

Wyniki głosowania: uprawnione do głosowania były 33 osoby, w głosowaniu udział wzięło 28 osób; za - 28, przeciw - 0, wstrzymujących się - 0 .
Protokół z 6. posiedzenia RND NoZiŚ z dnia 29 października 2021 roku został przyjęty.

III. Sprawa zmiany uchwały nr 27 Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie powołania Komisji Habilitacyjnej, w postępowaniu, w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Claudio Berto, w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych, w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.

Dr hab. Marcin Szymanek, prof. ucz. poinformował, iż Rada Doskonałości Naukowej w dniu 29 listopada 2021 roku podjęła uchwałę powołującą prof. dr. hab. Tadeusza Peryta z Państwowego Instytutu Geologicznego – Państwowego Instytutu Badawczego w Warszawie na Przewodniczącego Komisji Habilitacyjnej w postępowaniu, w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego dr. Claudio Berto, w miejsce prof. dr. hab. Mariana Gasińskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego, który musiał z funkcji Przewodniczącego tejże Komisji zrezygnować. W związku z powyższym należy zmienić treść podjętej w dniu 24 czerwca 2021 roku uchwały nr 27 powołującej Komisję Habilitacyjną.

I tak w § 1:

a) skreśla się pkt 1,

b) po pkt. 7 dodaje się pkt 8 w brzmieniu:

„8) przewodniczący: prof. dr hab. Tadeusz Peryt (Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy)”.

Profesor Szymanek zapytał zebranych, czy w związku z tą zmianą mają jakieś pytania? Wobec braku pytań, Przewodniczący Rady zarządził głosowanie dotyczące zmiany uchwały nr 27.

Wyniki głosowania: uprawnionych do głosowania było 26 osób, w głosowaniu udział wzięły 22 osoby; za - 20, przeciw - 0, wstrzymujących się - 2.
Uchwała została przyjęta.

IV. Sprawa powołania przedstawiciela Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku do stałej Komisji ICM ds. zatrudnień na stanowiskach nauczycieli akademickich.

Przewodniczący Rady poinformował o piśmie dr. Marka Michalewicza pełniącego obowiązki Dyrektora ICM z dnia 18.11.2021 r., które wpłynęło na Jego ręce, dotyczące prośby o wskazanie przez Radę jednej osoby do stałej Komisji ICM ds. zatrudnień na stanowiskach nauczycieli akademickich. (przyp. Drugi przedstawiciel zostanie wskazany przez Radę Naukową Dyscypliny Nauki Fizyczne. Wskazanie dwóch osób do Komisji spełni wymagania, aby co najmniej 20% składu Komisji stanowiły osoby wskazane przez radę dyscypliny naukowej.) Profesor Szymanek poinformował, że osoba wyłoniona w najbliższym konkursie będzie pełniła w ICM funkcję kierownika ds. badań i rozwoju zespołu numerycznej prognozy pogody, odpowiedzialna będzie za realizację oraz rozwój programu naukowego z zakresu

Numerical Weather Prediction (NWP) i nauk o klimacie, weryfikacji wyników modeli, działań naukowych mających na celu podnoszenie jakości prognoz numerycznych. Biorąc pod uwagę tematykę, jako idealnego kandydata Rady do w/w Komisji Przewodniczący Rady wskazał prof. dr. hab. Szymona Malinowskiego, Dyrektora Instytutu Geofizyki Wydziału Fizyki, będącego członkiem Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku Uniwersytetu Warszawskiego I i II kadencji.

Nikt nie zgłosił uwag do kandydatury, nie zgłoszono także innych kandydatów; wobec powyższego Profesor Szymanek zarządził głosowanie.

Wyniki głosowania: uprawnione do głosowania były 33 osoby, udział w głosowaniu wzięło 26 osób.

imię i nazwisko	liczba wypełnionych ankiet	za	przeciw	wstrzymujące się
prof. dr hab. Szymon Malinowski	26	24	1	1

Uchwała została przyjęta.

V. Sprawa sformułowania wytycznych w przedmiocie liczby, zakresu i formy egzaminów z dyscypliny naukowej w postępowaniach, w sprawie nadania stopnia doktora, w dziedzinie nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki o Ziemi i środowisku.

Przewodniczący Rady dr hab. Marcin Szymanek, prof. ucz. poinformował, iż na potrzeby przeprowadzania egzaminów doktorskich zgodnie z uchwałą nr 481 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 16.10.2019 roku Rada Naukowa Dyscypliny powinna sformułować wytyczne ich dotyczące: ich liczbę, zakres i formę. RND NoZiŚ do tej pory zrobiła to jednorazowo w przeprowadzanym postępowaniu, w sprawie nadania stopnia doktora mgr. Maciejowi Kałasce. Dla usprawnienia działań Rady i przyspieszenia postępowań, aby nie podejmować przy każdym doktoracie takich uchwał, dobrze byłoby wyznaczyć wytyczne.

Do Członków Rady został przesłany projekt uchwały w tej sprawie, a w nim:

- a) proponowana liczba egzaminów z dyscypliny - 1,
- b) zakres egzaminu - zagadnienia w obszarze badawczym związanym z rozprawą doktorską przedłożoną przez kandydata,
- c) forma egzaminu - ustna.

Po krótkim wprowadzeniu Przewodniczący Rady otworzył dyskusję. Dr hab. Bogdan Zagajewski, prof. ucz. zwrócił się z pytaniem, czy w przypadku egzaminu chodzi o egzamin tzw. dawny przedmiotowy, czy o jakiś dodatkowy? Profesor Szymanek odpowiedział, że chodzi o główny egzamin zwany dawniej zawodowym, teraz nazywany jest on egzaminem z dyscypliny naukowej, w której kandydat ubiega się o nadanie stopnia doktora. Wobec braku innych głosów Przewodniczący Rady zarządził głosowanie w sprawie podjęcia uchwały.

Wyniki głosowania: uprawnionych do głosowania było 26 osób, w głosowaniu udział wzięły 23 osoby; za - 21 , przeciw - 0 , wstrzymujących się - 2.

Uchwała została przyjęta.

VI. Komunikaty i wolne wnioski.

Przewodniczący Rady przekazał informację, iż zakończyła się debata nad uchwałą nr 481 z dnia 16 października 2019 roku, regulującą zasady nadawania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego na Uniwersytecie Warszawskim. Po głębokich dyskusjach zostały wprowadzone zaproponowane zmiany i nowa uchwała z uaktualnionymi przepisami powinna być wkrótce głosowana na posiedzeniu Senatu, a nowe przepisy powinny wejść w życie. Następną poruszoną przez Profesora Szymanka sprawą była nowa punktacja czasopism udostępniona przez Ministerstwo oraz prace nad ewaluacją. Zamykana jest kwestia formułowania opisów do kryterium trzeciego (wpływu społeczno-gospodarczego), wprowadzane są dane do SEDN (Systemu Ewaluacji Dorobku Naukowego – POLON).

Profesor Sławomir Ilnicki zwrócił uwagę, iż punktacja ok. 13 -14 czasopism, które mają wpływ na ewaluację dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku uległa zmianie. Zysk netto z tym związany pewnie będzie widoczny. Podkreślił także zaawansowanie prac w opisach dotyczących kryterium trzeciego.

Profesor Maciej Dąbski powiedział, że nie cieszy się z nowej punktacji przedstawionej przez Ministerstwo, według Niego nie zachęca ona naukowców do publikowania na Zachodzie. Według Profesora szokującym jest fakt, że wydzielone czasopismo ma tyle samo punktów, co flagowe czasopismo *Geomorphology* wydawane przez wydawnictwo Elsevier.

Przewodniczący Rady powiedział, że różne głosy będą pojawiały się w dyskusji na temat zmienionej przez Ministerstwo punktacji; zauważył, że w zakresie tematyki geografii, geomorfologii i geologii czwartorzędu, sporo czasopism zyskało po zmianie punktacji. Uważa, że im więcej czasopism wysoko punktowanych, tym większe szanse dla naukowców uzyskania pozytywnych wyników.

Profesor Ireneusz Walaszczyk przyłączył się do sceptycyzmu Profesora Macieja Dąbskiego, stwierdził, że jest to drugie rozdanie takich zmian w tym roku. Pozasystemowo, ręcznie podniesiono punktację wybranych czasopism. Profesor nie jest zadowolony z faktu, że *Acta Geologica Polonica* uzyskały 100 punktów, ale nie wynika to z żadnych wskaźników; one nie urosły, nie polepszyły się w stosunku do innych czasopism, których punktacja nie została podniesiona. Źle się dzieje, ta zmiana wprowadzona na „minutę przed metą” (przyp. dotyczy to ewaluacji) obowiązuje od 1 stycznia 2019 roku. Według Profesora Walaszczyka nie robi się tego w taki sposób.

Do głosów Profesora Dąbskiego i Walaszczyka dołączyła Profesor Anna Wysocka stwierdzając, że z przerażeniem patrzyła na listę i zatarcie pierwotnego, wypracowanego przez komisję modelu punktowania. Teraz zadziało się to uznaniowo, nie bardzo wiadomo na jakiej zasadzie; brak jest klarownego przekazu, gdzie warto publikować.

Przewodniczący Rady stwierdził, że zgadza się z przedmówcami, uważa jednak, że to od samych naukowców i ich ambicji zależy, gdzie będą publikowali, czy w czasopismach krajowych mających 100 punktów, czy w czasopismach o szerokim zasięgu za 100 punktów. Uczulił Członków Rady, by jednak zachęcali do publikowania w jak najlepszych, najgłośniejszych tytułach, ponieważ wtedy istnieje lepszy i dużo szerszy wydźwięk, a przecież istnieje jeszcze *Impact Factor*, który na pewnych etapach kariery również jest zliczany.

Dr hab. Barbara Woronko zgodziła się z przedmówcami, uważając, że doprowadzi to (przyp. sterowanie punktacją) do spadku prestiżu nauki polskiej. Zauważyła, że w dziedzinie nauk humanistycznych dużo czasopism uzyskało 100

punktów. Uważa, że za chwilę może dojść do sytuacji, że te wszystkie punktacje przestaną być ważne i zaczniemy posiłkować się *Impact Factorem*.

Profesor Bogdan Zagajewski zgadzając się z przedmówcami, widzi jeszcze jedno zagrożenie; uważa, że wielu dziekanów, ludzi decydujących o finansowaniu publikacji stwierdzi, że po co ma wydawać większe pieniądze na publikacje w czasopiśmie zagranicznych, jak może wydać mniejsze pieniądze na publikacje krajowe, uzyskując ten sam efekt punktowy. Może to też powstrzymać nasze czasopisma przed dalszym rozwojem, ponieważ nasze prace nie będą wystarczająco cytowane. Według Profesora Zagajewskiego jeszcze jednym elementem przygnębiającym w procesie parametryzacji jest fakt, że Pan Minister stwierdził, że te wszystkie wyniki, które uzyskamy z kategoryzacji, parametryzacji będą dla Niego jedynie sugestią w przyznawaniu kategorii.

Profesor Szymon Malinowski uważa, że sztuczne spłaszczenie struktury, spłaszcza część naukową ewaluacji i powoduje, że elementy oceny, które są bardzo subiektywne np. wpływ na społeczeństwo, będą miały proporcjonalnie większe znaczenie. Pytanie jest takie, jak przejrzyste będzie prowadzona ta część ewaluacji i czy to nie jest pierwszy krok do tego, by ręcznie sterować wynikami ewaluacji jednostek naukowych? Profesor widzi takie niebezpieczeństwo w sztucznym spłaszczeniu punktacji listy czasopism. Profesor Mikołaj Zapalski powiedział, że zaobserwował jaskrawy absurd, iż *Nature Ecology and Evolution* z *Impact Factor* 15,46 także jest za 100 punktów.

Profesor Marcin Szymanek stwierdził, że wcześniej z jego wypowiedzi powiało optymizmem, bowiem zauważone przez Niego niedowartościowane czasopisma zostały dowartościowane. Jednak uważa, że nie jest rzeczą dobrą, iż odbywa się to arbitralnie, działa wstecz, przewraca cały układ i pojawiają się w tym działaniu absurdy, ogólnie wygląda to źle.

Profesor Maciej Dąbski na czacie napisał, że ewidentnie niektóre zachodnie czasopisma powinny mieć podniesioną punktację (np. *Geografiska Annaler*, *Boreas*), ale zrównanie „naszych” z tymi od lat funkcjonującymi na *WoS* jest złym pomysłem.

Profesor Mikołaj Zapalski także na czacie napisał, że *Impact Factor* oraz *WoS* w Konstytucji dla Nauki przeszedł na dalszy plan, podstawą jest *Scopus* i mierniki oferowane przez *Scopus*, odejście od obligatoryjności ORCID pokazuje, że tworzymy nasz własny świat nauki.

Profesor Iwona Stachlewska podsunęła pomysł, aby Rada Naukowa Dyscypliny wypracowała dokument, w którym przedstawi rekomendacje, które biorą pod uwagę punktację Ministerstwa, a jednocześnie są rekomendacjami Rady, wskazującymi w jakim kierunku powinno się iść. Pani Profesor uważa, że pomogłoby to może pracownikom w decyzji, czy publikować w Polsce, czy zagranicą?

Profesor Ireneusz Walaszczyk zwrócił uwagę, że to co zostało wypracowane przez tzw. Komisję Gowina było jakimś systemem, przyjęta propozycja danego czasopisma wynikała z przyjętej metody rankowania, było to rankowanie oparte o tzw. ważne *Impact Factory*, nie te *Impact Factory* wprost, polegające na tym, że każde cytowanie, które pochodzi z pisma, które jest na tej liście jest brane jako 1. To były ważne *Impact Factory*, których przyjęta wartość była od 0 do 1 i zależała od tego, w jakim piśmie to cytowanie się pojawia. Takie *Impact Factory* są na stronie instytucji indeksujących w *Scopusie*, czy *Web of Science*. One są publikowane i zmieniają się automatycznie, każde czasopismo poprzez swoje zasługi pracuje na to; jest to automatycznie zliczane i nie można ręcznie tym sterować. Niektóre czasopisma nawet te, które miały wysokie *Impact Factory* liczone wprost, wypadały gorzej, i to wynikało z tego systemu. Profesor uważa, że nie był to też dobry system. Wyciągnięcie np.

pisma, które miało 70 punktów na 100 punktów było prawie niemożliwe przy *Impact Factorach* ważonych. Te gorsze pisma zostawały w pozycji, w której były. Natomiast teraz stało się tak, że ktoś wsadził „rękę” w ten system i powyciągał niektóre czasopisma. Zostały dodane czasopisma, których nie było, a pozycja innych została zmieniona ręcznie, arbitralnie. Nie wiemy dlaczego tak się stało, możemy jedynie pospekulować, bowiem nie ma żadnego uzasadnienia, nikt nie podał argumentów, które za tym przemawiały. Czy *Acta Geologica Polonica* zyskały bo, w nazwie mają *Polonica*? Nie ma komentarza do wprowadzonych zmian. Profesor uważa, że Rada Naukowa Dyscypliny nie powinna wychodzić poza ten system, nawet taki kulawy, powinna wesprzeć Przewodniczącego Rady Marcina Szymanka w dążeniach do zmiany, ponieważ w różnych instytucjach, w tej chwili są wykonywane kroki by nie pozostawić tego tak jak jest. Należałoby połączyć się z tymi instytucjami w tym działaniu, bowiem nie jest to na pewno zadanie dla jednej rady takiej jak my, tylko dla środowiska naukowego w Polsce. Jeśli będzie to działanie całego środowiska naukowego powinniśmy się w to włączyć. Profesor Szymanek podziękował za cenne uwagi.

Profesor Sławomir Ilnicki przypomniał, że cała obecna zmiana jest na potrzeby ewaluacji. Cała ta zmiana, która teraz następuje jest tylko i wyłącznie wywołana efektem ewaluacyjnym, trzeba pamiętać, że rozporządzenie, które dotyczy szczegółów i sposobu przeprowadzania tej ewaluacji mówi wprost (zostało wprowadzone w 2020 roku, jako poprawka do wcześniejszego tekstu rozporządzenia Ministerstwa na temat szczegółów ewaluacji), że podstawą do punktowania czasopism za okres 2019-2021 jest ostatnia opublikowana w okresie ewaluacyjnym lista przedstawiona przez Ministerstwo. Teraz przy końcu okresu ewaluacyjnego nie można już nic zrobić, natomiast jak „opadnie kurz i pył” po ewaluacji, powinniśmy zastanowić się nad wypracowaniem jakiś zasad, ale wg Profesora szanse odniesienia skutku ma to jedynie, jako wspólny front wszystkich rad naukowych dyscyplin nauk o Ziemi i środowisku w całym kraju. Sławomir Ilnicki zwrócił także uwagę na fakt dużego znaczenia ORCID-u, który nadal powinien być rzeczą obowiązkową, obligatoryjną, to że Ministerstwo zniosło obligatoryjność ORCID-u na potrzeby ewaluacji, nie oznacza, że jest to rzeczą dobrą. Należy zadbać o to, by te ORCID-y były aktualizowane, by każdy z nas troszczył się o to aby były uporządkowane, upublicznione. Profesor Iwona Stachlewska nawiązując do swojej poprzedniej wypowiedzi powiedziała, że widzi, iż już jedną z rekomendacji mamy, czyli ORCID; podtrzymała swój pogląd, iż w dalszej perspektywie byłoby dobrze rekomendacje wypracować.

Profesor Marcin Szymanek podkreślił, iż należy dbać o ORCID, powiedział także, że to naukowcy sami decydują, gdzie chcą publikować swoje artykuły. I powinni starać się publikować w czasopismach z najwyższego pułapu.

Na tym dyskusję zakończono. Przewodniczący podziękował zebrany za przybycie składając życzenia; jednocześnie poinformował, iż kolejne posiedzenie zgodnie z ustaleniami zaplanowane jest na 28 stycznia 2022 roku.

sporządziła:

mgr Hanna Brzózka-Jadach

Przewodniczący Rady Naukowej Dyscypliny Nauki o Ziemi i Środowisku: *M. Szymanek*